

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Apothis publicis, &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96119](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96119)

De capiendis, & distrahen. piga. tribu. Rub. XX I.

LEX II.

¶ Jnder potest prius devenire ad res quam ad personam in executionibus.

Satis sit. Nec legit facit multum ad id qd dicitur supra titu. secundo. l. ii. videlicet qd sit in potestate iudicis prius venire ad res, quam ad personam. vt l. sacrelegij. §. fin. ff. ad legem Juliam pec.

ADDITIO.

ALEX. ¶ Satis sit. Adverte. qd imo necessario primo veniendum est ad res. quam ad capturam persone. vt voluit Bartan. l. iij. §. penultimo. ff. de iur. pec. tu. per la. duo. §. no. §. in venditione. ff. de re iudic. Et ratio. qd si executio rerum mobilium fit antequam deveniatur ad immobilia. §. in venditione. quanto magis fieri debet antequam deveniatur ad capturam persone. & carceratione. cui fit grauior istud tenet Jac. Butr. Bar. z alij. in l. i. §. qui bon. cedere pos. z Bald. in l. confentaneum. §. quomodo. z quando iud. in versic. quero vna cum Butrigario. vtum possit capi. z quod non. qualiter intelligatur. z procedat. videas Arcimium in §. fin. Instit. de act. vide etiam Angelin materia. l. nemo carcerem. de exact. trib.

De apochis publicis, & descriptionibus. Rub. XX II.

LEX I.

A inferiorum. Estimium non ante presidiis intinetur. z per eos recipiatur. Item sus ceptores seu thesaurarij debent de suscepio facere cautionem solemnem. z eratores prouinciales debent de singulis quatuor mensibus rationem sue eractionis tras mittere. z qd ex causa lucratia acceperint. scribere. z qui contra fecerint. puniuntur. hoc dicitur. ¶ Principium legitur duobus modis in glo. primam tene lecturam. que notabilior est. ¶ Not. ex isto principio. quod estimium de nouo factum in ciuitate non habet vires in hominib. de comitatu. nisi prius assignetur. vel nisi alias de hoc fiat lex specialis. vel donec assignetur officialibus debentibus erigere collectam. secundum illud estimium. quod tene menti. z sic estimium non habet effectum donec per prouinciales presidiis bus destinetur. Sequitur versic. sed z aurum. In hoc versic. ponitur qualiter debeat fieri apocha de recepto a thesaurariis vel sus ceptoribus. ¶ Not. quod in instrumentis quitationi debet inferri causa. quod est verum. quando fit ab his qui donare non possunt. vt hic. in l. i. de anno. z tribu. alias causa non requiritur. vt ff. de pact. l. rale pactum. circa princ. ¶ Secundo. no. quod in istis apochis de soluto. requiritur dies z consilij. quod est verum quia do illud est publicum instrumentum. Debet enim esse scriptum a notario. vt l. i. §. de conuen. sic. de. Secus si esset priuata scriptura. ra. vt l. cum tabernam. ff. de pign. ¶ Sequitur versic. hoc etiam. hic dicitur singulis quatuor mensibus debent eratores ad curia generaleralem eractionem scriptam mittere. z quid debeat continere. Sequitur versic. quod z tunc. hunc versic. sequentem prosequere vt in glo. ¶ Not. ex isto versic. z tota hac. l. quod collecta debet imponi secundum quantitatem patrimoniij. non secundum quantitatem vel numerum personarum quod apparet ex eo quod dicitur in opes. z locupletes. quod propter potentes non debent grauari nimios. Hoc intelligo verum. quando collecta imponitur ex alia causa quam non respiciat numerum personarum. Quid enim si pro soluendo tributo quod imponitur per capita. ciuitas acciperit pecuniam mutuo. z postea pro eo satisfaciendo imponit collectam. ¶ Erte debet imponi per capita. vt dixi in l. iij. §. actor. ff. de re iudic. supra de anno. z tribu. l. i. z super rubi. ¶ Alii. not. glo. not. quod probatio istarum solutionum non possit fieri per testes. vt l. iij. supra de conue. sic. debet.

ADDITIONES.

ALEX. ¶ Ad inferiorum. Vide per istum tertium quod dicitur Buliel. de Lugin. z Bald. ibi in l. comparationes. §. de fide instru. de quo dicto feci mentionem post Bar. in l. de pupillo. §. qui nuntiar. ff. de oper. noui nunt. vbi videtur dictum Barrol. contra eos. die vt ibi omnino. ¶ ANG. ¶ Et ideo sint cauti debitores qui recipiunt refutationem a tutore vel curatore. vel ab alijs administratoribus. vt semper faciant in refutatione inferri causam. alias non teneant. vt hic. Ratio. quia administrator sine causa refutare non potest. l. pactum

curato. §. de pact. z in l. Imperatores. ff. eo. l. presens. §. de transac. cum siml. z vide quod posuit in l. fin. §. de ann. z trib. ¶ In terr. ibi. descriptionis equitas no. de isto verbo. descriptionis. ¶ Nam de scriptio sumpta pro estimio. vt hic ponitur. non potest fieri nisi secundum formam huius l. Sumpta vero pro incorporatione non fit nisi secundum formam. l. facultas. supra de iur. ff. Sumpta vero pro descriptione. qua hic videtur. cum petimus bona alicuius des scribere barantentur. fit cum suspitione timentis. prece deute tamē aliquali cause cognitione. saltem per iuramentum. l. i. §. legitur. ff. de ven. in pos. m. l. loca. l. domus horreorum. de bon. authoz. iudic. poss. l. fin. de quo dic vt dixi in d. l. facultas. ¶ In istis apochis. Quid debeat continere apochē. au. z quando probent. not. Bald. in ant. §. de nouo iure. post princ. ver. i. pro pleniori notitia. z in versic. prece. §. si cert. per. do. meus Jacob. May. in l. admonen. z ibi per istum. §. de iurcur. ¶ ANG. ¶ De pignoz. Not. de die z causa apponendi. ff. de accu. l. libellorum. supra de exact. tri. lege apparitoris. ff. de excep. do. l. i. §. §. de transac. l. cum hi. §. cause. z §. manda. l. per. vbi dicitur. cum similib. ¶ No. quod libuenit equaliter in opibus. sicut z locupletibus. z in omnibus securitatem prebet communiter. ff. de pe. l. ca. z pitalium. §. ad status. ¶ Tertio no. casum in quo erigitur scriptura. supra de superendi. l. vnica. §. de iur. ff. l. prohibiti. z ibi no. ¶ Per capita. Que collecte autem sint. que secundum iuris dispositionem per capita imponi debent vide not. do. Soc. in consil. ceter. incipien. prestantissimi iuris. versic. tertio principaliter. ibi. nam onera. ¶ ALEX. ¶ Et ita allegat eam Bald. in l. iij. versic. sed qualiter. de iure emphyt.

LEX II.

¶ Soluens collectas quando possit pro non soluendis conueniri.

Smel. Qui habet instrumentum solutionis scripturatis solemiter factum. non debet amplius molestari. hoc dicitur. ¶ Not. quod sicut debitor publicus potest summam conueniri. z erigi. vt l. penult. §. de conue. sic debitor exceptio de soluto iudicio statim impedit. vt hic. ¶ Querit glo. licet soluens non possit conueniri per se. an possit cum alijs qui non soluerunt. gl. non bene firmat se vide eam super versic. letari. Bene dicitur sic. Aut est onus reale. aut personale. Si personale. aut consistit in labore persone tantum. z quod per vnum non potest expediri. expeditur per alios. vt l. honoz. §. si. de mu. z ho. Aut consistit in prestatione pecunie. vel alterius rei. tunc imponitur onus ciuitati simpliciter. aut culibet de ciuitate. Primo casu. non est dubium quod illud quod non potest soluere vnus soluat tota ciuitas. quia adhuc hec eadem ciuitas remanet obligata. l. proponeretur. ff. de iudic. z l. sicut. quod cuiusq. viuunt. not. Secundo casu vnus pro alio non tenetur ipso iure ff. de leg. ii. l. legatorum. in princ. z i. vt nullus vicarius pro alio. l. i. lib. i. Sed possibile est quod propter defectum no soluendum fieret vnum superdictum nouum. z sic per consequens alijs grauarentur. vt §. de super. ind. in rubro z nigro. z ita loquitur hec glo. z l. actoris. §. r. ij. Si vero est onus reale. quia pro rebus soluitur tributum. tunc propter vnum non soluente. alij coguntur soluere sed e alijs signabitur possessio pro qua solueret. vt §. de omni agro deserto. l. i. lib. i. z §. r. ij. l. fin. vbi §. r. ij. l. actorem.

ADDITIONES.

ANG. ¶ Not. quod id quod vnus fecit. alius non potest infringere. arg. quod quis non potest retractare facta per alium episcopus pum vt §. sent. rescin. non posse. l. i. Arg. quod si quis fuerit clauarius. seu camerarius. z semel reddiderit rationes. z inde est facta apocha. non tenetur amplius reddere rationem. ¶ ALEX. ¶ Quando plures sunt. obligati. z vnus criminatur. alij tenentur pro eo exemplo. vide Bartan. in l. iij. §. actor. de re iud. vbi aliter loquitur est. z cum illo transeunt alij excepto domino meo. qui de hoc plene dicitur in l. ab omnibus. in princ. de leg. i. vbi z aliter locutus est. z ibi vide Bald. Rapha. z Mol. de do. meum z vide Balan. l. fin. de mune. z honozibus. vbi de directo tenent con trariam eius quod dixi in d. §. actor. Alex. and. ff. ex istis obitar. l. i. §. mita. ff. de mu. z ho. z ibi Bart. quia intelligitur nisi lege vel statuto deputati ibi essent ad officium erigendi collectas. cum hoc quod bona deficientium spectant ad ipsos erigere debentes. ita loquitur iste text. z vide que scripsi in l. i. de omni agro deserto. l. i. r.

LEX III.

¶ Venditor qui sit emptorem ingredi in possessione rei empte. videtur sibi rem tradere. ¶ Locator. qui finito tempore locationis solutionem recipit. videtur rem relocare. ¶ Soluens aliquo tempore vsuras. tenetur in futurum soluere. ¶ Prestatio viginti annorum facta. an preiudicat domino.

Quicumque Qui ostendit se tribus prioribus annis soluisse retro soluisse presumitur nisi contrarium probetur. hoc dicit. Nota in rabilem legem. Item dicit glos. in l. de iure emphy. in solutione canonis pro predicto emphy. Ultimo no. q. licet contra instrumentum in scriptis non admittatur probatio in contrarium, nisi per scripturam, vt l. generaliter. s. de non nume. pecu. Tamen contra presumptionem que resultat ex instrumento, non autem ex ipso instrumento comprehenditur, potest fieri per testes probatio. vt hic. in fin. Exempla gratia. si dicat statutum qd non possit intrusum redargui de falso, nisi per aliud instrumentum, quidam producit contra me instrumentum quod habet clausulas in contrarium, et sic est presumptio falsitatis, vt in glos. singulari. in l. s. de cond. infer. Erte contra talem presumptionem possum probare per testes, que omnia tene menti.

ADDITIONES.

- a ALEX. C. Quicumque. Limita hanc nisi ista solutio trina esset facta vni semel pro tribus annis, fm l. de Bal. in l. s. de do. p. m. f. Aliter hanc limita vt per Bal. in l. de do. p. m. f. adde hanc l. procedere in quocunq. censu tributario, vel emphyteuticario. secundum dominos de Rota, de fisione c. s. secundum ordinem nos ultimatum.
- b ALEX. C. Pecunia. Adde Bald. in l. iurisgentium. s. quod fere. ff. de pact. glo. in l. reos. s. cum in tabulis. in vers. videatur. de duobus reis.
- c ALEX. C. Venti. Adde Bal. in l. iurisgentium. s. qd fere. ff. de pac. et in l. reos. s. cum in tabulis. ff. de duobus reis. et doctor. in d. l. generaliter. et hanc legem ad aliud non allegat. Bal. in l. quarta. de fideicom. Ver. quero quid si statutum.
- d ALEX. C. Nota. Er. nec obliuiscaris. q. si aliquis tenetur prestare aliquid singulis annis, et ostendat per apocham de solutione trium annorum. de toto tempore presumitur soluisse, et est arg. q. si aliquis soluat annuatim pro fundo meo decem, et post ab ipso fundu, et ipse non potest ostendere qualiter a me, vel a meis parentibus sine maioribus hz fundu illum. sed ostendit solutionem, et prestationem factam per tempus longuam, queritur an mihi sit factum predictu recipiendo longo tempore factu. Et videtur qd sic. q. dicitur hic, qui soluit factum per tres annos et apochas super hoc accepit, pro toto tempore soluisse presumitur, vt hac lege. C. Item venditor qui fecit emptorem ingredi in possessionem rei empti, vt eam tradere. s. de acquir. possess. l. minus. et arg. s. de contrahen. empt. l. na. idcirco. s. ad velle. l. si sine. ff. ad mun. l. quoties ad id. ff. si vend. l. si a te. ff. de em. l. quida. ex parte. C. Item, quia locatari qui finito tempore locationis solutionem recipit, vel pensionem, relocare videtur s. loca. l. legem. ff. de litem queritur. s. cum l. sequent.
- e Item video quod si aliquis soluit aliquo tempore vitras, in futurum solueret cogitur, ff. de usu. l. cum de in rem verso. sic et hic, qui recipit factum, pari debet vt solvens in fundo remaneat, et in ratione equalitatis seruande in iudicio, que seruanda est. s. de fruct. et litium ex pen. l. si de arb. l. si cum dies. s. si quis. s. de prior. sacro. sermo. l. in sacris. la grande. versic. et quoniam. Quinta ratio, quia recipiendo factum videtur sibi preiudicare, arg. s. de iure dot. in l. si. de lege commisso. l. de lege. s. vlt. cum l. i. q. arg. s. de ser. et aqua. l. si aquam. Contrarium videtur, quod iste recipiendo factum sibi non preiudicauerit, nec solvens prescripserit contra recipientem factum, quia sine titulo no prescribit longo tempore. s. de rei vend. l. nullo pro herede. l. in. et de prescri. lon. temp. l. diuersa. Item non videtur sibi preiudicasse recipiendo factu, siue ignorans, siue sciens receperit. Nam si sciebat, videtur quod receperit sciens ius suum vbicunq. durare. ff. quib. mod. pig. vel hypo. fol. l. licet. s. non videtur. Si vero ignorauerit, non perdit ius suum, neq. dominium rei sue transfert, ff. de acquir. rer. do. l. si procur. de condi. ob causam. l. dedi. s. si de si seruus. nec etiam causam prescribendi prestat. s. de prescri. lon. temp. l. nec petentem. de rei vend. l. re tua. ff. de rei vend. l. inter officium. Tertia ratio, quia soluendo factum non preiudicat quis dominis rei. s. de don. l. si functionis. et l. cum sua. de rei vend. et l. si pater. de act. empt. et ven. Item videtur casus legis, vt tantum quadraginta annis soluendo sit munitus, si titulum non habet, vt ff. de sum. par. l. fin. Item, quia licet putet se habere titulum, tamen longo tempore non prescribit, nisi iustus error interuenierit. ff. de usufr. l. Celsus. et si, pro empt. l. quod vulgo. Sed an per prestationem longi temporis, scilicet xx. annorum factam defuncto pretis dicatur, notatur errata de censu in ca. peruenit. in glos. l. signata, vt s. ad leg. Julia. de adult. l. si quis. nam et fatari intelligitur, qui paciscitur, ff. de his qui no. intam. l. quidam, alias de preterito ad presens, vt quia simul fuit bonus, ff. de re mil. l. no omnes. s. a bar. baris. de accusa. l. si cur. s. Item nota ista legem, per quam glos. determinat quod ille qui vult probare prescriptionem, sufficit quod

probat quod ab initio, in fine, et in medio possedit, et hec probat. Ita not. glos. per hanc legem, in c. volumus. r. vi. q. iij. in vii. glos. de quo vide l. de prescri. lon. g. reme. l. super longi. ALEX. C. licet non admittatur probatio instrumenti aduersus aliud instrumentum, tamen contra presumptionem resultatam ex instrumento, licet non contenta in eo potest per testes fieri probatio, adde quod idem tenent Bald. in l. s. de fideicommiss. et referunt scribentes in l. s. de test. amb. et secundum glos. singula rem ibi in l. iurisgentium. s. quod fere. ff. de pac. et ibi An. qui allegat aliam glos. in l. reos. s. cum in tabulis. ff. de duobus reis, adde aliam in l. s. de contrahen. et commit. l. p.

LEX IIII.

Securitatibus Dicitur legi concol. in con. tra tribus. s. i. s. de non num. merata pecunia. Nota quod istorum tributorum seu col. lecturam, potest fieri solutio pro parte et facti. non tamen tota, quod erator cogatur recipere, sed si receperit, valet solutio pro dicta pro parte facta, tene meriti.

ADDITIONES.

Pro parte. Tu vide ad propositum eorum que hic dicuntur, an et quando solutio particularis in priuatis delictis admittatur, no. in l. plane. ff. fam. l. erit. et in l. tutor. s. l. ucius. ff. de usu. et omnia no. Spec. in tit. de arbit. s. sequitur. vers. sed nunquid obligatio.

De canone largitorialium. Rubr. XXXIII.

Istam rubricam exponit, id est, de regulari prestatione tributorum que habet per scripturas.

LEX I.

Onem Quod particulares eratores erant in illa prouincia, vel in alia prouincia priora, vt totum simul deuoluatur ad futurum, hoc dicit. Nota quod si mouitur, thesaurarius, qui est in Maritima, vel alias desinit ibi thesaurarius pertinens ad ecclesiam, potest soluere thesaurario ducatus, vt ibi dum dicit, vel ad prioritas.

ADDITIONES.

ALEX. C. Albericus de Rosate. in l. z. quia, de iurisdic. omniu iudicum, allegat istum textu, cum l. seq. quod erator tributorum non potest alteri delegare officium suum. Et est ratio ultra eum, quia habet nudum ministerium, et sic videtur electa industria persone. arg. c. si. de offic. deleg.

LEX VNICA.

Equa Suscepto ribus ad prouinciam missis no iudices ordinari erigere debent, quod si permiserit puniatur, hoc dicit. Nota hanc legem, quam habuit plenius de era. trib. l. missi. licet ibi alia pena quam hic imponatur, et ideo poterit imponi vna et istis. facit l. quoties. s. si. ff. de actionib. et obis. et l. qui sepulchrum. s. de sepul. vito.

ADDITIONES.

ANG. C. In tertio, vicena. Nota, et isto tertio iudicem negligenter criminaliter puniri, dicit in l. missi. s. de exat. trib. et l. in. de sepulch. vito. Sed oppo. quod dicta pena non puniatur, vt d. l. missi. Sol. fateor quod hac pena, et pena. l. missi. non puniatur simul, et l. mel. l. senatus. ff. de accusat. sed iudex habet electionem qua pena velit punire eum, vt hic, et l. de sepulchro. ff. de sepulch. vito. l. quoties. de action. et obliga. hoc est vtile ad questionem. In eodem volum. statutorum reperitur homicidam debere puniri ad mortem secundum vnum statutum, secundum aliud reperitur debere puniri pena pecuniaria, quod statutum seruauit, videtur quod potest fieri, vt l. sed et posteriores. ff. de legi. Sed nego, ex quo eadem statuta reperuntur in eodem volumine, licet in ordine scripture vni sit posterior altero, tamen ambo pariter ambulat, et ideo hoc casu iudex habebit electionem, quam penam velit imponere per hanc legem, quod tene menti. Vel dic quod iudex debet penam minorem imponere. l. in. de pretor. l. p. et per An. in c. de causa. extra de offic. deleg. et vide quod dicit in auth. de sancti. c. p. cop. C. Impo. nere. Adde do. Alex. de An. in d. l. senatus. alleg. ref.

LEX III.

Recepit Notarij camere non grauantur ad minus qui eos graauerint puniuntur, et per officiu iudicis super nonis decidentur, h. d. vsque ad s. illud. Nota quod officiales, qui